

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.57/2011/8.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2011. év május hó 5. napján** tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A hivatali visszaélés büntette miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Nógrád Megyei Bíróság 2010. év december hó 6. napján kelt, 13.B.166/2010/13. számú ítéletét **helybenhagyja.**

Felhívja az elsőfokú bíróságot, hogy a vádlottal szemben a magánvádló által indított magánvádas eljárás lefolytatása végett az ügy iratait küldje meg a Balassagyarmati Városi Bíróságnak.

A másodfokú eljárásban felmerült 8.300 (nyolcezer-háromszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Ítéltábla 2010. június 22. napján kelt 3.Bf.302/2009/6. számú végzésével a Nógrád Megyei Bíróság 2009. szeptember 15. napján kelt 9.B.70/2009/7. számú, a Edit vádlottat az ellene hivatali visszaélés büntette miatt emelt vád alól felmentő, egyben őt becsületsértés vétségében bűnösnek kimondó, ezért megrovásban részesítő ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította. A megismételt eljárásban a Nógrád Megyei Bíróság 2010. december 6. napján kelt 13.B.166/2010/13. számú ítéletében a vádlottat az ellene a Btk. 225. §-ába ütköző és e szerint minősülő hivatali visszaélés büntette miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a bűnjelként lefoglalt levelek és borítékjaik iratoknál való kezeléséről; megállapította, hogy az eljárás során felmerült 51.800 forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott bűnösségének megállapításáért és büntetés kiszabásáért. Jogorvoslatát írásban is megindokolva előadta, hogy a vádlott hivatali helyzetével visszaélt, amikor a magánvádló munkáltatójának a Salgótarjáni Városi Bíróság fejlécével ellátott levélpapíron, a borítékon feladóként a bíróságot megjelölve írt levelet. A vádlott így a bíróság tekintélyét használta fel magáncélú érdekei hathatósabb érvényesítése érdekében, mellyel a magánvádlónak akart jogtalan hátrányt okozni. A Btk. 225. §-ában

szabályozott hivatali visszaélés büntettének társadalomra veszélyessége abban realizálódik, hogy a hivatali tevékenységet végzők e helyzetükkel visszaélve jogtalan előnyökhöz jutnak, avagy másokat jogtalan hátrányokkal sújtanak. A vádlott magatartásával a hivatali helyzettel egyéb módon való visszaélést valósította meg, amikor alakilag törvényesnek tűnő eljárás képében járt el. Cselekménye befejezetté vált, a törvényi tényállásnak nem eleme a jogtalan hátrány avagy előny bekövetkezése. a vádlott magatartása megvalósította az előbbi törvényi tényállásba ütköző cselekményt, amikor a hivatali jogosultság törvényes feltételeinek hiányában kizárólag személyes célból és érdekből járt el. Minderre figyelemmel kérte a vádlott bűnösségének megállapítását és vele szemben büntetés kiszabását.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.143/2011/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint a vádlott által eljuttatott levél arra utal, hogy a vádlott azt szerette volna elérni, hogy a cég a továbbiakban ne alkalmazza a magánvádlót. Ennek érvényesítése céljából írta meg a levelét a bíróság fejlécével, a borítékon a bíróság bélyegzőjének lenyomatával, így kölcsönzött hivatalos jelleget a küldeménynek. Kérésének - a magánvádló eltávolítása - bekövetkezte a vádlott számára jogtalan előnyt jelentett volna. Figyelemmel arra, hogy az előnyszerzés célzatával követte el a cselekményét, még a hátrány okozási célzat hiánya is megalapozza a hivatali visszaélés megvalósulását, amely az előny bekövetkeztére tekintet nélkül befejeződött, mivel a hivatali visszaélés nem eredmény-bűncselekmény. Indítványozta ezért a bűnösség megállapítása mellett pénzbüntetés kiszabását a vádlottal szemben.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész fellebbezését az írásbelivel egyezően fenntartotta. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság okfejtése annyiban sem tekinthető helytállónak, hogy sem az 1. számú tanúnak, sem pedig a magánvádlónak nem volt tudomása arról, hogy a vádlott milyen munkakörben dolgozik a bíróságon. Erre, továbbá az átiratában foglaltakra tekintettel kérte a bűnösség megállapítása mellett az írásban már indítványozott pénzbüntetés kiszabását a vádlottal szemben.

A vádlott védője az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta, mert a megállapított tényállás hibátlan, az anyagi jogi indokolás pedig törvényes. Annyiban az elsőfokú bíróság ítélete kiegészítésre szorul, hogy a tényállásban a levél tartalmát teljes körűen nem idézi. Azonban a be nem idézett részekből sem következik az, hogy a vádlott a magánvádló elbocsátását kívánta volna elérni. Az sem kétséges, hogy az 1. számú tanú és a magánvádló tudták, hogy a vádlott a levelet magánszemélyként írta. Az ügyész a jogorvoslatában pedig nem tudta megindokolni, hogy a jogtalan előnyszerzési célzatot mi támasztja alá. A vádlotti magatartás kétségkívül helytelen volt, de ez a bíróság megítélésére nem hatott negatívan.

A Fővárosi Ítéltábla a Be. 348. § (1) bekezdése alapján az ügyészi perorvoslatra figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartásával folytatta le az eljárását. Ennek körében követte a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül

helyező végzésében megadott szempontokat, és nyilatkoztatta az ügyészt, hogy átveszi-e a vádat a magánvádlótól. Tekintettel arra, hogy az ügyész a 13. számú tárgyalási jegyzőkönyv első oldalán e tárgyban nemlegesen nyilatkozott, az elsőfokú bíróság - helyesen - kizárólag a közvádra üldözendő cselekmény tekintetében folytatta le az eljárását.

Ennek során valamennyi, az ügy mikénti elbírálása szempontjából jelentőséggel bíró bizonyítást foganatosított. Hiába tette ugyanakkor a tárgyalás anyagává a vád tárgyat képező levelet, helytállóan hivatkozott arra a védő, hogy annak teljes szövege hozzátartozik a történeti tényálláshoz. Az írás tartalmának ugyanis a cselekmény elbírálása szempontjából el nem mellőzhető jelentősége van. E mellett azt a körülményt is szükséges ismertetni, hogy a címzett miként értékelte a megkapott levelet.

A Nógrád Megyei Főügyészség vádiratában írtakkal szemben - mely szerint a vád tárgya egy, a „bíróság fejlécével ellátott levélpapír”-ra nyomtatott és elküldött levél - az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte e megállapítást. A tényálláshoz viszont az is hozzátartozik, hogy e levelet - ami egyébként sem téveszthető össze közokirattal, szigorú számadású nyomtatvánnyal - nem díjelőlegesen adta fel a vádlott. Ez ugyancsak kizárja azt a körülményt, hogy azt bárki közokiratként értékelje.

Az elsőfokú ítélet Be. 351. § (2) bekezdés b./ pontjának II. fordulata szerinti előbbi hiányosságait a Fővárosi Ítéltábla a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja, az iratok tartalma alapján a tényállás kiegészítésével orvosolta. Ennek keretében a levél teljes szövegét ismertette, azt hogy arra miként reagált az 1. számú tanúhoz címzett, valamint további körülményekkel zárta ki közokirattal való összetéveszthetőségét.

- A 2008. január 3-i keltezésű levél teljes szövege a következő:

*Salgótarjáni Városi Bíróság
Salgótarján, Kossuth L. u. 3.
../200/. szám*

Zrt

cégvezető részére

Tisztelt Úr !

Alulírott vádlott, az alább bejelentést teszem Ön - mint munkáltató felé -;

A Garzonházban szolgálatot teljesítő hölgy ellen - pontos nevét jelenleg megnevezni nem tudom, mivel jelvényt sem használ szolgálati idejében, de ez nem is érdekel, feltételezem, tudja kiről, van szó, tudomásom szerint már panasz ellene több lakótól is érkezett.

Nevezett folyamatosan, több alkalommal hozzám vendégként látogató személy előtt is olyan kijelentést tett, hogy „mész azokhoz a gecikhez” - ezt több lakó hallatára és jelenlétében tette meg, továbbá évek óta, ezt megelőző időszakban is amikor „szolgálatot” látott el, lekurvázott. Az életben én hozzá egy szót sem szóltam, nem tudom és értem, hogy egyáltalán hogy lehet ilyen személyt alkalmazni az Ön cégének.

Rendszeresen a szolgálati ideje alatt többen, hosszú ideig a portán tartózkodnak, munkáját nem ellenőrzik, bizonyos lakókat lázít, uszít, minősíthetetlen hangnemben beszél. Egy szemét vagy MÉH telep őrzésére alkalmas esetleg, de nem emberek, lakóközösség felügyeletére.

Mint igazságügyi alkalmazott ismerem a biztonsági őrekre vonatkozó szabályokat, sajnos a társadalom, munkanélküliség „kitermelt” ilyen őroket is, akik megalázzák, rombolják, sértik a biztonsági, vagyonőri szakma tekintélyét - ha egyáltalán ilyenről beszélhetünk - nevezett vonatkozásában. Mint a vagyonőri kamara vezetőjének bizonyára tudomása van bizonyos esetekről, akik megalázzák az összes vagyonőrt és munkájukat.

Megjegyzem, hogy a lakóházban egyik biztonsági őr sem végez ellenőrzést, idegen személyek tartózkodnak éjszaka is a házban, a portán állandóan társasági élet zajlik, különösen a nevezett hölgy munkaidejében. Lakók ha szóvá tesznek bármiféle problémát, közlik, hogy szolgálatuk csak a portásfülkén belül szól, a további dolgok őket nem érdeklik, csak bizonyos „emberekkel”, lakókkal foglalkozik „pletykaszinten” és sértésként.

Az értékrendemben nem fér bele és több lakó, sem foglalkozik ilyen „személy- és vagyonőrrel, mintha nem is lenne. Felháborítónak tartom, hogy ilyen embert az Ön cége alkalmaz.

Kérem hathatós intézkedését arra vonatkozóan, hogy nevezett személy a Garzonházban szolgálatot ne lásson el, illetőleg figyelmeztetését, felelősségre vonását a beszédstílusa, viselkedése miatt, ezt nem teheti meg. A cigányság védelme lehet, hogy érdekében áll - és nem vagyok fajgyűlölő, sajnos egy elfogadott társadalmi forma - de azok kiemelt pártfoglaltsága már nagyon mélyen felháborító. Ne azt a választ adja, hogy jelentsem fel, mert nem teszem, hiszen egy ilyen jellemű személy miatt nem fogok más bíróságon megjelenni, Salgótarján nem is tárgyalna ilyet ügyet, illetőleg nem fizetek 7000,- Ft-ot a feljelentésére.

Amennyiben rövid időn belül ez a személy nem távozik a Garzonházból, a Rendőrkapitányság és a Városi Televízió, illetőleg a Kft. felé is megteszem több lakó nevében is bejelentésem, illetőleg a Vagyonőri Kamara felé is - bár annak tudomásom szerint jelenleg Ön a vezetője -. A Kft. az Ön cégét bízta meg ezzel a szolgálattal, nagyon sajnálatos, hogy „csak ilyen alkalmazottat talál erre a feladatra.”

Intézkedését előre is megköszönöm lakótársaim nevében is.

2008. január 03.

Tisztelettel

vádlott

*válaszát a következő címre várom;
Salgótarjáni Város Bíróság
Salgótarján, Kossuth út 3.*

- A vádlott sem a borítékot, sem a levelet nem látta el sorszámozott körbélyegzővel és nem díjelőlegesen adta fel az 1. számú tanú részére. A feladott levél nem minősül közokiratnak és szigorú számadású nyomtatványnak, ezekkel össze sem téveszthető. A borítékon viszont a feladó megjelölésnél a Salgótarjáni Városi Bíróság nem sorszámozott fejléces bélyegzőjét használta.
- Az 1. számú tanú a boríték felbontását követően észlelte, hogy nem hivatalos, hanem csupán magánlevelet kapott.

Ahogy erre az előbbieken a másodfokú bíróság már utalt, az elsőfokú bíróság a történeti tényállásban az iratok közt található levél alapján helyesen rögzítette, hogy a vádlott azt olyan papíron küldte el, amelyre a Salgótarjáni Városi Bíróság címét és egy - ki nem töltött - ügyszám töredéket nyomtatott, vagyis nem „bíróági fejléccel ellátott levélpapír”-on küldött levelet. Ebből az következik, hogy a levél már a formájában sem hasonlított közokirathoz, avagy szigorú számadású nyomtatványhoz.

Az elsőfokú bíróság által megállapítottához képest a másodfokú bíróság által teljes terjedelmében a tényállásba emelt levél a tartalmi összetéveszthetőséget is kizárja. Kétséggel a vádlott az írományában hivatkozik arra, hogy igazságügyi alkalmazott, és mint ilyen „ismeri a biztonsági őrekre vonatkozó szabályokat”, azonban az írás egésze ezzel ellentétesen arról szól, hogy szó sincs semmiféle igazságszolgáltatással kapcsolatos eljárásról, arról hogy mintegy hatóságként járna el a saját ügyében, ennek imitációjára sem tesz kísérletet. Helyesen rögzítette ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében azt, hogy az 1. számú tanú számára nyilvánvaló volt, hogy nem hivatalos levelet, hanem magántermészetű levelet kapott a vádlottól, melyet mint a cselekmény elbírálása szempontjából jelentőséggel bíró körülményt a tényállásban rögzített a másodfokú bíróság.

Nincs ugyanakkor a vádhoz kötöttség elvére figyelemmel törvényes alap a nyomozati iratok 8. oldalán található átvételi elismervény elemzésének. A vádlott által kölcsönkapott 50.000 forint, az ezzel kapcsolatos, sorszámozott bíróági

bélyegzővel ellátott okirat kiállítása, átadása és átvétele nem képezte a vád tárgyát. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos megállapítását a másodfokú bíróság kirekesztette az ítéletből (mivel az ítélet eredeti példányának nyomtatási képe eltér az eredetitől, a továbbiakban is az eredeti elsőfokú ítélet 5. oldal 1. bekezdés).

Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor bűncselekmény hiányában mentette fel a vádlottat az ellene emelt, a Btk. 225. §-ában szabályozott hivatali visszaélés büntette miatt emelt vád alól. A helyes jogcímen történő felmentés indokaival azonban a másodfokú bíróság nem minden tekintetben értett egyet.

A fellebbviteli főügyészség e körben helytállóan hivatkozott arra, hogy a hivatali visszaélés nem eredmény bűncselekmény; a vádlott jogtalan előny szerzési célzata akár a jogtalan hátrány okozati célzat hiányában is megállapítható. Szemben a fellebbviteli főügyészség, illetőleg a Nógrád Megyei Bíróság által írtakkal a másodfokú bíróság az alábbiakat tartja szükségesnek rögzíteni:

Tévesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság az ad. 1. pontban, hogy azért nem valósult meg a hivatali visszaélés büntettének a „jogtalan hátrány okozására” vonatkozó célzata, mert a vádlott levelében írtak „megfelelnek a valóságnak” (9. oldal utolsó bekezdés). Ezzel szemben az állapítható meg - nézőponttól függően -, hogy a vádlott szemszögéből kétségkívül fennállt a jogtalan előny szerzése, míg a sértettéből a jogtalan hátrány okozása. E körben arra utal a másodfokú bíróság, hogy szemben az emberi méltóság elleni bűncselekményekkel - például a rágalmazással, becsületsértéssel - jelen ügyben nincs helye a valóság bizonyításának. A magánvádló kifogásolható munkavégzése esetén sem volt jogosultsága a vádlottnak arra, hogy panaszát ilyen formában terjessze elő a munkáltatónak. Egyébként sem folytatott le bizonyítást az elsőfokú bíróság arra, hogy a panasz mennyiben tekinthető megalapozottnak. Ezzel szemben helytállóan rögzítette a vádlott utolsó szó jogán tett nyilatkozatát, amelyben maga is elismerte, hogy hibázott és nem állt szándékában senkit megsérteni.

Az ad. 3. pontban helytállóan elemezte ugyanakkor az elsőfokú bíróság azt, hogy a vádlott nem véletlenül és nem gondatlanságból, hanem tudatosan a munkahelyére hivatkozva írta magántermészetű panaszát az 1. számú tanú részére. Tekintettel arra, hogy a papírra nyomtatta a bíróság fejlécét, a borítékon pedig a Salgótarjáni Városi Bíróság hosszúbélyegzője volt, a vád tárgyává tett hivatali bűncselekmény alanyi oldalának tényállási elemei minden tekintetben megállapíthatók.

Nem tévedett emellett az elsőfokú bíróság, amikor az ad. 2-4. pontban azt is vizsgálta, hogy mennyiben volt alkalmas joghátrány okozására a vádlott által megírt levél tartalma és formája. E körben ugyanakkor az „alkalmas” kifejezés használata megkérdőjelezhető, mivel e fogalomnak a Btk. 17. § (2) bekezdése szerinti kísérletnél van jelentősége, amikor azt „alkalmatlan eszközzel követik el”. Márpedig jelen esetben kísérletről azért nem lehet szó, mert a zárt borítékot tartalmazó küldemény eljutott a címzetthez, aki azt felbontotta és elolvasta, ezáltal a vádlotti cselekmény befejezést nyert. E körben így annak volt jelentősége, hogy a levelet

elolvassa a címzett azt magánlevélként kezelte és nem volt abban a hiszemben, hogy azt hatóságtól - a Salgótarjáni Városi Bíróságtól - kapta. Helyesen utalt e körben arra az elsőfokú bíróságra, a vádlott nem bíróságtól írta alá a levelet, ennek lehetősége szóba sem került. A levél sem tartalmában, de még formájában sem keltette hivatalos irat látszatát, amelyben nem hatóságtól, hanem egy lakóközösség nevében emelt panaszt a vádlott a magánvádlóval szemben.

Az eddig leírtakból megállapítható, hogy a vádlott cselekményével formailag megvalósította a Btk. 225. §-ába ütköző és a szerint minősülő hivatali visszaélés büntetést. Önmagában erre tekintettel azonban nem lehet következtetést vonni a vádlott bűnösségére, mivel figyelembe kell venni a Büntető törvénykönyv általános részi rendelkezéseit a büntetőjogi felelősség vizsgálata során.

A Btk. 10. § (1) bekezdése szerint „bűncselekmény az a szándékosan... elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre a törvény büntetés kiszabását rendeli”. Az előbbi meghatározásból ugyanakkor az is következik, hogy a bíróságnak a törvényi tényállás megvalósulása mellett vizsgálnia kell azt is, hogy a cselekmény veszélyes volt-e a társadalomra. E körben nem hagyhatók figyelmen kívül a korábban írtak, melyeket a következők szerint foglal össze a másodfokú bíróság:

- a levél tartalmában és megjelenésében nem hasonlít a bíróság ügykörében kiállított okirathoz, nem közokirat;
- a címzett a levelet a rendeltetésének megfelelően magánlevélként értékelte.

Az előbbiekből viszont az a jogi következtetés vonható le, hogy tényállásszerű volt ugyan a vádlott magatartása, azonban hivatali cselekménye bűncselekményi szinten nem volt veszélyes a társadalomra. A „cselekmény nem bűncselekmény” miatti felmentése a Btk. 10. §-ban írt törvényes előfeltétel hiányában volt megállapítható (Be. 6. § (3) bekezdés a./ pont első fordulat). A kétségkívül általa elkövetett hivatali visszaélés adott szintjén a fegyelmi felelősségének megállapítására kerülhetett volna sor. Nem vonatkozik ez a feljelentő által kezdeményezett magánvádas eljárásra, amelynek elbírálására külön eljárásban kerül sor.

Az indokolás kiegészítésével a Fővárosi Ítéltábla a Nógrád Megyei Bíróság egyebekben helyes és törvényes ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. A vádlott védelmével a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 339. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 381. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

A magánvádló a másodfokú nyilvános ülésen azt nyilatkozta, hogy a magánvádas eljárás jelenleg nem folyik. Tekintettel arra, hogy a vádlott büntetőjogi felelőssége nem volt megállapítható közvádra üldözendő bűncselekményben, a magánvádas eljárás továbbfolytatása érdekében a másodfokú bíróság felhívta a Nógrád Megyei Bíróságot az iratoknak az illetékes elsőfokú bíróságnak történő megküldésére.

B u d a p e s t, 2011. év május hó 5. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	Dr. Székely Ákos s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Nógrád Megyei Bíróság 13.B.166/2010/13. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.57/2011/8. számú végzésével a mai napon jogerőre emelkedett.

B u d a p e s t, 2011. év május hó 5. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

*Kiadmány hitelélül:
bírósági ügyintéző*